

УДК 65.012.123

Кандидат педагогічних наук, Андрущенко Н. О.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

РОЛЬ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕСОМ

В дослідженні обґрунтовано доцільність використання процесного підходу в стратегічному управлінні. Визначені методичні та прикладні особливості управління розвитком підприємства.

Ключові слова: управління розвитком, процесний підхід, моделювання бізнес-процесів, стратегія розвитку.

Андрущенко Н.О. Роль процесного підходу в управленні бізнесом/ Вінницький торгово-економічний інститут Київського торгово-економічного університету, Україна, Вінниця.

В исследовании обоснована целесообразность использования процессного подхода в стратегическом управлении. Определены методические и прикладные особенности управления развитием предприятия.

Ключевые слова: управление развитием, процессный подход, моделирование бизнес-процессов, стратегия развития.

Andruschenko N.O. Role process approach in business management/ Vinnitsa trade ekonomicheskyy institut Kyiv Trade ekonomicheskogo University, Ukraine, Vinnitsa

The study proved the usefulness of the process approach to strategic management. Methodical and application management features development enterprises.

Key words: management development, process approach, business process modeling, development strategy.

Вступ

Розвиток теорії та практики управління підприємством останніми роками відбувається на тлі швидких змін у навколишньому середовищі й високих темпів збільшення обсягів інформації, яку керівництву підприємства необхідно обробляти та аналізувати при прийнятті управлінських рішень. З урахуванням сучасної практики управління підприємствами, підтримка розробки та реалізації управлінських рішень, щоб бути ефективною, має відбуватися з використанням автоматизованих інформаційних систем на базі застосування обчислювальної техніки, баз даних тощо. В цих умовах ключового значення

для виживання та розвитку організації набувають процеси підтримки прийняття управлінських рішень у контексті стратегічного управління підприємством. Необхідність використання для вирішення цих задач інформаційних технологій та систем пояснюється зростанням важливої інформації, що робить необхідним застосування нових технологій для аналізу ситуації та виявлення тенденцій чи явищ, які або потенційно загрожують існуванню та розвитку організації, або відкривають нові перспективи для бізнесу.

Створення та використання в повсякденній управлінській практиці систем підтримки прийняття рішень є однією з найважливіших умов успішного функціонування підприємства. При проектуванні та використанні таких систем необхідно приділяти першочергову увагу таким функціям: прогнозування розвитку ситуації та зміни станів внутрішнього й зовнішнього середовища, моделювання опису предметної області й наслідків прийняття управлінських рішень, розпізнавання об'єктів, їх станів і ситуацій, що склалися на об'єкті та в управлінському середовищі.

Все це зумовлює необхідність при доведенні до практичного використання наукових та методичних положень з формування стратегії розвитку підприємства попередньо формалізувати їх до рівня конкретних інформаційних моделей, в яких слід відобразити процеси управління стратегії розвитком підприємства у вигляді інформаційних потоків, а також процедур, інструментарію, інфраструктури обробки інформації тощо).

Проблемам формування стратегій підприємствами присвячено багато робіт як вітчизняних, так і закордонних учених, серед яких Ансофф І. [1], Куденко Н.В. [2] та інші. Питання розробки прийняття управлінських рішень висвітлені в роботах Бузько І.Р. [3], Бір Ст. [4] та інших.

Сучасний стан розвитку підприємством характеризується переходом від традиційної функціональної індустріальної моделі Адама Сміта до процесної моделі управління. Функціональна модель ґрунтується на передумові, що робітники володіють невисокою кваліфікацією, тому запропоновані їм задачі мають бути дуже простими. Більше того, Адам Сміт доводив, що люди

працюють найбільш ефективно тоді, коли їм пропонується для виконання всього одна добре зрозуміла їм робота [5]. Звідси слідує основні правила гри: ієрархічні організаційні структури, конвеєрні технології, управління по структурних елементах (підрозділах), взаємодія через структурні елементи більш високого рівня тощо.

Останнім часом для створення ефективною системи управління підприємством досить широко використовується процесний підхід, на багатьох підприємствах у всьому світі здійснюється перехід від функціональної організації виробництва до процесної. Принцип процесного підходу до управління, полягає у тому, що діяльність підприємства подається у вигляді мережі взаємопов'язаних бізнес-процесів. Багаторічний досвід використання процесного підходу провідними компаніями світу доводить його ефективність в управлінні складними соціально-економічними системами [6]. Якщо виділити головні недоліки процесного підходу, то ми побачимо що це: складність погодження найпростіших задач в технології, згідно з якою виробляється реальний товар або послуга; відсутність цілісного опису такої технології; відсутність відповідального за кінцевий результат; високі витрати на марну роботу (погодження, взаємодія, контроль тощо); відсутність орієнтації на клієнта. Процес (від лат. *processus* – просування) – послідовна зміна станів стадій розвитку, сукупність послідовних дій для досягнення певного результату [5]. Процесний підхід декларує зміщення акцентів від управління окремими структурними елементами на управління наскрізними бізнес-процесами, що зв'язують воєдино діяльність цих структурних елементів.

Для прийняття управлінських рішень щодо розвитку підприємства доцільно використовувати процесну інформаційну модель, яка реалізується з точки зору керівництва підприємства (осіб, що приймають рішення) на інформаційні потоки, що генеруються на різних етапах формування стратегії розвитку підприємства. З урахуванням того факту, що в сучасних умовах управлінські процеси на підприємствах відбуваються саме через інформаційні потоки, то обрана точка зору буде не лише найбільш зручною для подальшого

практичного використання моделі при автоматизації управлінських процесів і створенні інформаційних систем, але й забезпечить зручне сприйняття та використання інформаційної моделі керівництвом підприємства. Спрощену схему процесу управління, яка демонструє вихідну роль цілей у визначенні напрямків аналізу середовища, формулюванні стратегій різного типу, розробки та забезпеченні виконання планів, організації ефективного контролю діяльності підприємства, наведено на рис. 1.

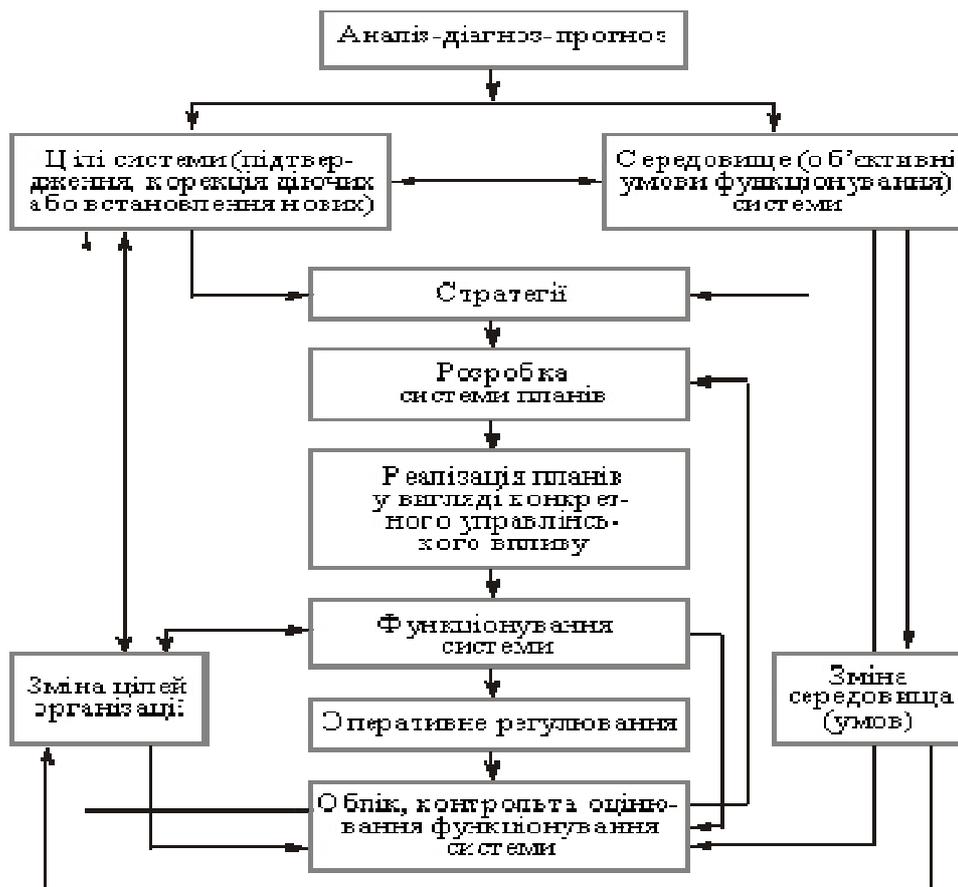

Рисунок 1. Схема циклу управління підприємством [4].

Ураховуючи багатоцільовий характер діяльності підприємства, варто мати на увазі, що у процесі управління встановлюється та досягається велика кількість цілей, які різняться за параметрами (наприклад, за значущістю, змістом, за просторовими та часовими межами).

Процесне управління бізнесом – це принципово новий рівень прозорості та управління бізнесом, не тільки на рівні фінансово-економічних показників, але на рівні технологій, ресурсів та продукту. Впровадження даного підходу дає можливість оптимізувати витрати, знизити часовий інтервал протікання

горизонтального бізнес-процесу, який забезпечує формування цінності для споживача. Основною ціллю проектування бізнесу є формування діючої організаційно-економічної моделі ведення бізнесу, а також управління на її основі окремими бізнес-одинацями. Бізнес-проектування дозволяє створити еталонну модель ланцюжка створення споживчої цінності для споживача і трансформувати у відповідності з вимогами зовнішнього середовища. Дана модель буде відрізнятися лише набором бізнес-процесів у відповідності зі специфічністю діяльності підприємства, що аналізується [3].

Для побудови моделі бізнес-процесів, яка б відповідала вимогам українських підприємств необхідними умовами є аналіз бізнес-середовища і моніторинг його змін, аналіз потреб споживачів і моніторинг змін у перевагах і поведінці споживачів стали основними, стратегічно важливими процесами компанії, що визначають усю подальшу її діяльність щодо створення продукту, його виробництва, доведення до споживача й одержання прибутку.

Висновки

Таким чином, формування системи процесного підходу в управлінні бізнесом може відбуватися на будь-якому етапі життєвого циклу компанії. Ідентифікація та опис, а таким чином і формування системи бізнес-процесів забезпечує прозорість управління, визначення проблемних ланок ланцюжка, подальша їх оптимізація, яка зумовлює підвищення ефективності діяльності підприємства.

Література:

- 1. Ансофф И. Стратегическое управление: монография / И. Ансофф; пер. с англ. Е.Л. Леонтьева, Е.Н. Строганов, Е.В. Вышинская и др.; науч. ред. и авт. вступ. статьи Л.И. Евенко. – М.: Экономика, 2011. – 520 с.*
- 2. Куденко Н.В. Маркетингові стратегії фірми: Монографія. / Н.В. Куденко. – К.: КНЕУ, 2012. – 245 с.*

3. *Стратегическое управление инвестициями и инновационная деятельность предприятия: монография / И.Р. Бузько, Е.В. Вартанова, А.А. Голубенко; Восточноукр. нац. ун-т им. В. Даля. - Луганск, 2012. – 175 с.*
4. *Бир Ст. Кибернетика и управление производством / Ст. Бир. – М.: Физматгиз, 1963. – 275 с.*
5. *Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. / А. Смит – М.: Эксмо, 2007. – (Серия: Антология экономической мысли). – 960 с.*
6. *Репин В.В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов / В.В. Репин, В.Г. Елиферов. – М.: Стандарты и качество, 2013. – 408 с.*

References:

1. *Ansoff Y. Stratehycheskoe upravlenye: monohrafiya / Y. Ansoff; per. s anhl. E.L. Leont'eva, E.N. Strohanov, E.V. Vyshynskaya y dr.; nauch. red. y avt. vstup. stat'y L.Y. Evenko. – М.: Экономика, 2011. – 520 s.*
2. *Kudenko N.V. Marketynhovi stratehiyi firmy: Monohrafiya. / N.V. Kudenko. – К.: KNEU, 2012. – 245 s.*
3. *Stratehycheskoe upravlenye ynvestytsyyamy y ynnovatsyonnaya deyatel'nost' predpriyatyya: monohrafiya / Y.R. Buz'ko, E.V. Vartanova, A.A. Holubenko; Vostochnoukr. nats. un-t ym. V. Dalya. - Luhansk, 2012. – 175 s.*
4. *Byr St. Kybernetyka y upravlenye proyzvodstvom / St. Byr. – М.: Fyzmathyz, 1963. – 275 с.*
5. *Smyt A. Yssledovanye o pryrode y prychnakh bohat-stva narodov. / A. Smyt – М.: Эксмо, 2007. – (Seryya: Antolohyya ekonomycheskooy mysly). – 960 s.*
6. *Repyn V.V. Protsessnyy podkhod k upravlenyyu. Modelyrovanye byznes-protsessov / V.V. Repyn, V.H. Elyferov. – М.: Standarty y kachestvo, 2013. – 408 s.*